

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

Anexa nr.1
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.1/1 din 31 ianuarie 2014

CURRICULUM
la disciplina

„PARTICULARITĂȚILE SOLUȚIONĂRII CAUZELOR COMERCIALE”

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Svetlana CAITAZ,
judecător la Curtea de Apel Chișinău

_____ AVIZAT
Mariana PITIC, șef al Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2014

I. PRELIMINARII

Trecerea Republicii Moldova la economia de piață a creat condiții favorabile pentru desfășurarea activității de întreprinzător, ceea ce a dictat și o reglementare juridică a raporturilor sociale din cadrul acestei activități adecvată noilor condiții.

Pentru a se putea dezvolta, economia liberă necesită nu doar un cadru legislativ adecvat stabil, dar și resurse umane cu un înalt grad de pregătire, o procedură eficientă de soluționare a litigiilor economice în cadrul unei judecăți suple, rapide și eficiente, ce ar permite soluționarea cât mai rapidă a neînțelegerilor dintre diverși parteneri economici, fără a afecta negativ climatul comercial normal.

Din aceste considerente INJ propune un curs special de studiere a normelor juridice ce reglementează relațiile ce apar între persoanele fizice și juridice în legătură cu desfășurarea de către acestea a activității de întreprinzător, protecția juridică a drepturilor acestora, particularitățile procesului judiciar la soluționarea litigiilor economice, controlul judiciar asupra hotărârilor judecătorești adoptate pe marginea litigiilor comerciale, etc.

Orientat spre dezvoltarea competențelor profesionale ale viitorilor judecători, programul cursului se axează în cea mai mare măsură pe practica de aplicare a dreptului, formarea aptitudinilor de analiză, aplicare și interpretare profesională a normelor juridice ce reglementează diferite domenii ale activității de întreprinzător, dezvoltarea abilităților de a administra un proces de judecată în materie comercială, de a determina natura juridică a litigiului dedus judecății și a stabili legea incidentă cauzei, de a identifica, a asigura și a solicita probe, de a aprecia corect situația de fapt și a propune soluții legale, de a elabora acte judiciare etc.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- Să poată identifica obiectul, temeiul acțiunii comerciale, normele de drept material aplicabile litigiului comercial dedus judecății;
- Să poată stabili instanța competentă să judece cauza comercială;
- Să dețină cunoștințe și abilități practice de determinare a obiectului și sarcinii probațiunii, de administrare și apreciere corespunzătoare a materialului probator administrat;
- Să posede abilități practice de elaborare a actelor judecătorești de dispoziție;
- Să cunoască și să aplice practica judiciară națională și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului referitoare la respectarea drepturilor și libertăților prevăzute de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care se referă la probleme de drept comercial.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- distingă raportul juridic comercial de alte raporturi juridice;
- determine normele de drept material aplicabile litigiului comercial dedus judecății;
- utilizeze informația din registrele de stat în activitatea de protecție a drepturilor participanților la proces;
- ofere soluții de rezolvare a diferendului supus judecății;
- întocmească proiecte de acte de dispoziție judecătorești;
- estimeze rolul practicii judiciare în perfecționarea normelor de drept comercial;
- identifice problemele în domeniul aplicării normelor juridice comerciale și situațiile în care legislația comercială este imperfectă etc.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Particularitățile soluționării cauzelor comerciale	Svetlana Caitaz	III	18	0	18	colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Teme	Ore curs	Ore practice
1.	Aspecte generale privind examinarea litigiilor comerciale în instanțele de judecată.	0	2
2.	Practica soluționării pricinilor cu privire la reorganizarea și dizolvarea societăților comerciale.	0	4
3.	Particularitățile soluționării unor categorii de litigii ce apar între acționari și societățile pe acțiuni.	0	4
4.	Practica judiciară cu privire la unele chestiuni ce apar la soluționarea litigiilor ce apar între asociați și societățile cu răspundere limitată.	0	2
5.	Particularitățile examinării unor litigii ce decurg din neexecutarea obligațiilor comerciale.	0	4
6.	Particularitățile examinării de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la suspendarea licențelor ce vizează activitatea de întreprinzător.	0	2
TOTAL		0	18

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice / Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
<i>Tema 1. Aspecte generale privind examinarea litigiilor comerciale în instanțele de judecată</i>		
<i>Ore practice</i>		
<ol style="list-style-type: none"> Particularitățile raportului juridic comercial. Părțile raportului juridic comercial și ale procesului de natură comercială. Competența instanțelor judecătorești în examinarea litigiilor cu caracter comercial. Procedura examinării litigiilor comerciale. Particularitățile soluționării litigiilor comerciale în procedura contencioasă. Pretențiile cu caracter comercial, ce pot fi examinate în procedura în ordonanță. Procedura de declarare a insolvabilității. Procedura de exercitare a căilor de atac în cazul examinării litigiilor comerciale. 	Seminar. Studii de caz. Tablă flipchart.	Ore practice. Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor.
<i>Tema 2. Practica soluționării pricinilor cu privire la reorganizarea și dizolvarea societăților comerciale.</i>		
<i>Ore practice</i>		

<ol style="list-style-type: none"> 1. Reorganizarea societăților comerciale în baza unei hotărâri judecătorești. 2. Dizolvarea societății comerciale pe cale judecătorească. Cazurile dizolvării societății de către instanța judecătorească (art.87 CC). Dreptul de a intenta acțiunea în dizolvare a societății comerciale. Hotărârea de dizolvare a societății comerciale. Efectele dizolvării. Înregistrarea dizolvării. 3. Lichidarea societății comerciale. Desemnarea, înregistrarea și atribuțiile lichidatorului. Operațiunile lichidatorului. Radierea persoanei juridice din registru. Redeschiderea procedurii de lichidare. 4. Particularitățile examinării acțiunilor de nulitate a societăților comerciale. 	<p>Seminar. Studii de caz.</p>	<p>Soluționarea spețelor.</p>
<p><i>Tema 3. Particularitățile soluționării unor categorii de litigii ce apar între acționari și Societățile pe acțiuni.</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea categoriilor de litigii, ce pot apărea între acționari și Societățile pe acțiuni. 2. Contestarea hotărârilor adoptate de organele de conducere ale Societății pe acțiuni. 3. Particularitățile soluționării acțiunilor de nulitate a tranzacțiilor de proporții ale Societății pe acțiuni. 4. Condițiile de valabilitate ale tranzacțiilor cu conflict de interese ale Societății pe acțiuni. 5. Particularitățile asigurării acțiunilor în litigiile între acționari și societățile pe acțiuni, ce rezultă din activitatea economică a Societății. 	<p>Seminar. Studii de caz.</p>	<p>Soluționarea spețelor.</p>
<p><i>Tema 4. Practica judiciară cu privire la unele chestiuni ce apar la soluționarea litigiilor între asociați și societățile cu răspundere limitată.</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Specificul Societății cu răspundere limitată. Constituirea, patrimoniul, organele de conducere. 2. Înstrăinarea, urmărirea, partajarea părții sociale. Soluționarea litigiilor ce rezultă din încălcarea dreptului de preemțiune al asociaților în cazul înstrăinării părții sociale. 3. Analiza drepturilor și obligațiilor asociaților. Practica soluționării litigiilor privind excluderea asociatului din societate. 	<p>Seminar. Studii de caz.</p>	<p>Soluționarea spețelor.</p>
<p><i>Tema 5. Particularitățile examinării unor litigii ce decurg din neexecutarea obligațiilor comerciale.</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea condițiilor acordării despăgubirilor pentru neexecutarea obligațiilor contractuale comerciale. Întinderea despăgubirii. 2. Analiza clauzei penale ca mijloc de evaluare și 	<p>Seminar. Studii de caz.</p>	<p>Soluționarea spețelor.</p>

reparare a prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligației comerciale. Condițiile pentru acordarea penalităților. Reducerea penalităților. Corelația dintre penalități și despăgubiri. 3. Practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare.		
<i>Tema 6. Particularitățile examinării de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la suspendarea licențelor ce vizează activitatea de întreprinzător.</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> 1. Identificarea cadrului legislativ în vigoare ce vizează sistarea (suspendarea) temporară a valabilității și retragerea licențelor pentru activitatea de întreprinzător. 2. Analiza unor aspecte procedurale privind examinarea cererilor de chemare în judecată cu privire la sistarea temporară a valabilității și retragerea licenței / autorizațiilor privind activitatea de întreprinzător.	Seminar. Studii de caz.	Soluționarea spețelor.

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- realizarea activităților individuale;
- redactarea unor acte procesuale (încheieri, hotărâri, decizii) în baza temelor studiate;
- susținerea unei testări obligatorii care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale;
- pregătirea unui referat științific și/sau aplicativ pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma colocviului diferențiat la finele disciplinei de studiu, prin soluționarea spețelor/situațiilor de caz și întocmirea proiectului actului judecătoresc de dispoziție pe baza situației de caz respective.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, nr.225 din 30.05.2003 // *Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.111-115/451 din 12.06.2003.*
2. Codul civil al Republicii Moldova, nr.1107 din 06.06.2002 // *Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.82-86/661 din 22.06.2002.*
3. Legea 845/03.01.92 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi // *Monitor 2/33, 28.02.1994*
4. Legea 220/19.10.2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali // *Monitorul Oficial 184-187/711, 30.11.2007*
5. Legea 135/14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată // *Monitorul Oficial 127-130/548, 17.08.2007*

6. Legea 1134/02.04.97 privind societățile pe acțiuni // *Monitorul Oficial* 38-39/332, 12.06.1997
7. Legea 235/20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător // *Monitorul Oficial* 126-130/627, 11.08.2006 .
8. Legea 451/30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător // *Monitorul Oficial* 108-109/836, 06.09.2001

Jurisprudență/Practica judiciară:

1. Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 22.11.2004, nr.38 - *Cu privire la aplicarea de către instanțele economice a prevederilor legale ce țin de dizolvarea agenților economici*
2. Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 04.10.2010, nr.1 - *Cu privire la unele chestiuni ce apar la soluționarea litigiilor dintre acționar și societatea pe acțiuni, dintre asociat și societatea cu răspundere limitată*
3. Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 24.12.2010, nr.9 - *Privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorîte din contractul de credit bancar sau împrumut*
4. Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 28.05.2012 nr.2 - *Privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la suspendarea (sistarea și retragerea) licențelor ce vizează activitatea de întreprinzător*

Literatură didactică și științifică:

1. Dr.Roșca Nicolae. Dr. Baieș Sergiu. *Dreptul afacerilor*. Vol.1, Tipografia Centrală, Chișinău, 2004
2. Dr.Roșca Nicolae. Dr. Baieș Sergiu. *Dreptul afacerilor*. Vol.2, Tipografia Centrală, Chișinău, 2006
3. Nicolae Roșca. Sergiu Baieș. *Dreptul afacerilor. (Scheme*. Chișinău, 2004
4. Dr. Baieș Sergiu.Dr. Roșca Nicolae. *Drept civil*. Partea generală. Persoana fizică. Persoana juridică. Chișinău, 2004
5. Nicolae Roșca. Sergiu Baieș. Olga Cojocaru. *Comentariu teoretico-practic la Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată*. Chișinău, 2009
6. Sergiu Mămăligă. *Societățile pe acțiuni*. Comentariu la Legea nr.1134-XIII-1997. Museum, 2001
7. Dr. Nicolae Chera. *Obligațiile comerciale*. Studiu de doctrină și jurisprudență. Editura Hamangiu, 2008
8. V.Palamarciuc - Dobînda de întârziere și penalitatea - modalități de reparare a prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligației pecuniare // *Revista Națională de Drept* 6-7/88, 2011
9. Crețu Ion. *Clauza penală*. Cartea III, art.624 // *Comentariul Codului civil al Republicii Moldova*, vol.II, ediția a II-a, p.171-173. - Chișinău: Editura Arc, 2006.
10. M. Dumitru - Punerea în întârziere în materia obligațiilor comerciale // *Dreptul* 2/70, 2008.
11. *Manualul judecătorului pentru cauze civile*. Coordonator: M.Poalelungi. Ed.a II-a – Chișinău, 2013